

Türkiye’de E-Devlet Uygulamaları Kapsamında Kamu Kurumlarına Ait Web Sayfalarının Değerlendirilmesi

Gülten ALIR, İrem SOYDAL
{alir,soydal@hacettepe.edu.tr}
Özgür ÖZTÜRK
ecoslu@gmail.com

E - Devlet

- Bütünleşik devlet yapısı
 - Şeffaf
 - Hızlı
 - Düşük maliyet

E - Devlet Yapılanması

- Devlet - vatandaş
- Devlet - iş dünyası
- Kamu kurumları / birimleri
- Devlet - çalışanlar

eAvrupa Eylem Planı

- Hedef:

“Avrupa’yı, dünyanın bilgi ekonomisine dayalı en dinamik ve rekabetçi gücü haline getirmek.”

Türkiye’de E-Devlet

- eAvrupa+ (1998)
- Yürütücü kurum:
Devlet Planlama Teşkilatı
Bilgi Toplumu Dairesi Başkanlığı

Eylemler

- 2003-2004 E-Dönüşüm Türkiye Projesi Kısa Dönem Eylem Planı
 - Web sayfası esaslarının belirlenmesi
- 2005 E-Dönüşüm Projesi Eylem Planı
 - Kamu Kurumları İnternet Sayfası Kılavuzu

E-devlet Değerlendirme alışmaları

- Web sayfalarını değerlendirmek
- Genel ve teknik özellikler açısından mevcut durumu ortaya koymak
- Eksiklikleri ve sorunları belirlemek
- E-devlet sisteminde web sayfalarının daha verimli kullanılabilmesi konusunda önerilerde bulunmak

Değerlendirme Çalışmalarının Gelişimi

- Bilim dalları
 - Bilgi bilim
 - İşletme
 - Eğitim
 - Bilgisayar bilimleri
- Uzmanlar
 - Web sitesi tasarımcıları
 - Kullanıcılar

Kriterler

- İçerik
 - Güncellik
 - Gizlilik
 - Doğruluk
- Kullanım kolaylığı
 - Erişim
 - Tasarım
 - Kullanılabilirlik

E-Devlet'e Özel Kriterler

- Kurum amaç ve hedeflerinin sitelerde açıkça belirtilmesi
- Gizlilik ve telif hakkı gibi bildirimlerin, güncelleme, gözden geçirme tarihlerinin ve iletişim bilgilerinin uygun yerlerde bulundurulması
- Sitelerin ilgili arama motorları ve web rehberlerine kaydettirilmesi
- Sitelerin genel erişilebilirlik ve engelliler için erişilebilirlik kuralları dikkate alınarak tasarlanması

E-Devlet Hizmet Düzeyleri

- 1. düzey: temel bilgiler
- 2. düzey: e-yayıncılık
- 3. düzey: etkileşimli e-yayıncılık
- 4. düzey: çevrimiçi işlem
- 5. düzey: katılımcı e-yönetişim

Türkiye'de E-Devlet hizmetleri

- Unesco (2005)
 - Çevrimiçi hizmet sunum oranı %50
 - 46. sırada (191 ülke)
 - 4. düzey %0
 - 5. düzey %26 (?.?)
- Sayıştay raporu (2006)
 - 5. düzey hizmeti bulunmamakta (?.?)

Çalışmanın Kapsamı

- Kamu kurumlarına ait web sayfaları (16 Bakanlık, 8 Genel Müdürlük)
 - Genel özellikler
 - Teknik özellikler

Kaynaklar

- W3C

- “Web İçeriği Erişilebilirlik İlkeleri Denetlenebilirlik Listesi”

- TÜBİTAK

- “Kamu Kurumları İnternet Sitesi Kılavuzu”

Kriterler

- Çevrimiçi bilgi
- Elektronik hizmetler
- Gizlilik ve güvenlik
- Engelli erişimi
- Yabancı dil erişimi
- Kamu erişimi
- Üst veri (WebXact)
- Teknik özellikler (WebXact)

Bulgular

Temel kriterler açısından kamu web sayfalarının durumu (N= 24)

	Var		Yok	
	n	%	n	%
Çevrimiçi Bilgi				
1- Logo ve açık ad	21	87,5	3	12,5
2- Başlık	20	83,3	4	16,7
3- Telefon-İletişim	14	58,3	10	42,7
4- Adres bilgisi	16	66,7	8	33,3
5- Bağlantılar	21	87,5	3	12,5
6- Sitenin amacı	0	0	24	100,0
7- Yayınlar	22	91,7	2	8,3
8- Veri tabanları	20	83,3	4	16,7
9- Yardım	2	8,3	22	91,7
10- Sık sorulan sorular	9	37,5	15	62,5
11- Ses dosyaları	1	4,2	23	95,8
12- Video dosyaları	4	16,7	20	83,3

Temel kriterler açısından kamu web sayfalarının durumu (N= 24) (devam..)

	Var		Yok	
	n	%	n	%
Elektronik Hizmetler				
13- Kuruma gitmeden alınabilecek hizmetler	10	41,7	14	58,3
14- Çevrimiçi yardım (sohbet odası, interaktif)	1	4,2	23	95,8
Gizlilik ve Güvenlik				
15- Ziyaretçi bilgilerinin kullanılmayacağına dair bilgi	0	0	24	100,0
16- Gizlilik ve güvenlik sözleşmesi	0	0	24	100,0

Temel kriterler açısından kamu web sayfalarının durumu (N= 24) (devam..)

	Var		Yok	
	n	%	n	%
Engelli Erişimi				
17- Engelli erişim seçenekleri	2	8,3	22	91,7
Yabancı Dil Erişimi				
18- Farklı dillerde erişim	10	41,7	14	58,3
Kamu erişimi				
19- Personel e-posta	5	20,8	19	79,2
20- Arama	17	70,8	7	29,2
21- Mesaj tahtası	0	0	24	100,0
22- Güncelleme bilgisi	6	25,0	18	75,0
23- e-bülten ve hatırlatma mesajı	6	25,0	18	75,0

Temel kriterler açısından kamu web sayfalarının durumu (N= 24) (devam..)

	Var		Yok	
	n	%	n	%
Üstveri				
24- Sorumluluk-yazar	5	20,8	19	79,2
25- Tanımlama	3	12,5	20	83,3
26- Anahtar kelimeler	3	12,5	20	83,3

Teknik özellikler açısından kamu web sayfalarının durumu ($N= 24$) (*devam..*)

Teknik Özellikler	Min.	Maks.
27- Kırık bağlantılar	0	35
28- Dosya boyutu	0,11 MB	258,27MB
29- Yüklenme süresi	0,01 dk.	2,05 dk.
30- Güvenlik düzeyi	0	0

Sonuç ve Öneriler

- Temel özellikler
 - Ad, başlık, iletişim, bağlantılar vb. temel bilgilerin eksiksiz olması
- Elektronik hizmetler
 - Çevrimiçi hizmetlerin ve etkileşimli yardım hizmetlerinin geliştirilmesi
- Gizlilik ve güvenlik
 - Sayfanın güvenliği ile ilgili eksiksiz bilgilendirme
 - Bilgi güvenliği sözleşmeleri bulundurma

Sonuç ve Öneriler

- Kamu erişimi
 - E-bülten, hatırlatma mesajları, güncelleme, arama vb. bilgilendirme hizmetlerinin eksiksiz hale getirilmesi
- Görünürlük ve erişilebilirlik
 - Üstveri alanlarının eksiksiz olarak tanımlanması
- Teknik özellikler
 - Tasarımların uluslararası standartlara uygun olarak yapılması
 - Web sayfaları için merkezi bir yönetim ve denetim mekanizmasının oluşturulması

Teşekkürler...